Sisäministeriö LAUSUNTO SM2021-00405

PO Rantakokko Elina(SM) 27.10.2021
JjulkinenJULKINEN

Viite

Asia
Sisäministeriön lausunto asiaan U 2/2021 vp - UJ 14/2021 vp, valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (digipalvelusäädös)

Jatkokirjelmä UJ 14/2021 vp

Sisäministeriö on osallistunut käsiteltävänä olevan kirjelmän valmisteluun ja yhtyy siinä esitettyyn valtioneuvoston kantaan. Sisäministeriö pitää tärkeänä, että asetusneuvotteluissa otetaan huomioon sisäisen ja kansallisen turvallisuuden sekä lainvalvonnan tarpeet. Asetusehdotuksen tavoite lisätä palvelujen käyttäjien turvallisuutta verkkoympäristössä on kannatettava. Asetusluonnoksessa ehdotetaan verkkoalustojen menettelytapoja koskevaa sääntelyä, kun ne poistavat käyttäjiensä lataamia sisältöjä lainvastaisena tai käytännesääntöjensä vastaisena. Sisäministeriö pitää tärkeänä sitä, että laittomaan sisältöön verkossa tulee puuttua tehokkaasti, jotta verkkoympäristöä ei hyödynnetä laittomassa tarkoituksessa.

Sisäministeriö on aikaisemmin korostanut laittoman sisällön määritelmän tarkkarajaisuuden tärkeyttä. Laittoman sisällön määritelmä asetusluonnoksessa on kuitenkin edelleen laaja, sillä Suomella ei ole ollut mahdollisuutta vaikuttaa neuvotteluissa niin, että asetus koskisi vain tietyn tyyppistä laittomia sisältöjä tai laittomia sisältöjä tietyllä alalla. Tältä osin tarkempia velvoitteita palveluntarjoajille on asetettu tietynlaista laitonta sisältöä koskevassa sektorikohtaisessa EU-lainsäädännössä, kuten terroristisia sisältöjä koskevassa asetuksessa.

Sisäministeriö on aikaisemmin ottanut esiin sen, että asetusehdotusta koskevissa neuvotteluissa tulee selvittää tarkemmin esitettyjen velvoitteiden, kuten huolellisuusvelvoitteen, tarkoituksenmukainen kohdentuminen eri tyyppisten ja kokoisten palveluntarjoajien sekä velvoitteilla tavoiteltavan päämäärän suhteen. Sisäministeriö on kiinnittänyt tältä osin huomiota siihen, että laiton sisältö siirtyy nopeasti niiden yritysten palveluihin, joissa sen levittäminen on helpompaa.

U-jatkokirjelmässä tuodaan esiin varauksellinen suhtautuminen määräaikojen antamisessa laittomasta sisällöstä tehtyjen ilmoitusten käsittelylle. Määräajoista voisi toisaalta olla myös hyötyä velvoitteen selkeyden ja täsmällisyyden näkökulmasta.

Suomen kantana on ollut, että pääsääntöisesti sen jäsenvaltion viranomainen, mihin palveluntarjoaja on sijoittautunut, valvoo asetuksen III ja IV luvun säännöksiä alkuperämaaperiaatteen mukaisesti. Valtioneuvoston kannassa esitetään varauksellinen suhtautuminen ehdotettuihin 8 ja 9 artikloihin. Artiklat merkitsevät sitä, että jäsenvaltion viranomainen voisi kohdistaa toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevaan välityspalvelun tarjoajaan määräyksen poistaa tietty laittomaksi katsomansa sisältö palvelussaan tietyltä maantieteelliseltä alueelta tai määräyksen ilmoittaa jokin tieto palvelunsa käyttäjästä, mutta määräys ei sitoisi palveluntarjoajaa ehdotetun asetuksen nojalla, vaan määräyksen sitovuuden tulisi perustua johonkin muuhun (EU)-lainsäädäntöön. Vaikka toisen jäsenvaltion

viranomaisen määräykset eivät olisi sitovia ehdotetun asetuksen nojalla, tiukasti tulkiten komission ehdotuksen 8 ja 9 artiklat poikkeavat alkuperämaaperiaatteesta. Suomi on esittänyt neuvotteluissa, että molemmissa artikloissa todetaan selvästi, etteivät 8 ja 9 artiklat vaikuta kansalliseen rikos- tai prosessioikeuteen.

Sisäministeriö pitää tärkeänä, että ehdotettava sääntely noudattaa perus- ja ihmisoikeusvaatimuksia.

LIITTEET

Asiasanat

Hoitaa

Tiedoksi